

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

אוסף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: נתן	שם משפחה: מררו
--------------	----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

בלועזית MERARU		שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: מררו
תאריך לידה: 12/6/1937	מין: זכר	בלועזית NATHAN
ארץ לידה: רומניה		בלועזית IASI
שם פרטי ושם נעורים של האם: רבקה		שם פרטי של האב: בראשית
ארץ המגורים: רומניה	בלועזית IASI	מקום מגורים קבוע לפני המלחמה : יאסי
חבר בארגון או בתנועה:	מקצוע לפני המלחמה:	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): יאסי, רומניה		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		
תאריך השחרור:	מקום השחרור:	
לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		במידה והיית במחנה עקורים, ציין את שמו
שם האנייה (אם עלה בדרך הים):	שנת עליה: 1964	מקומות/מחנות בדרך לארץ:

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון):

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי וגרתי בעיר יאסי ברומניה, ברחוב ונטו מס' 1. בעיר היו כמאה אלף יהודים, מתוך כחצי מיליון תושבים. בחודש מאי 2013 נסעתי עם בניי לעיר – וגיליתי שהרחוב בו גרתי לא השתנה כלל, פרט לביתיה של סבתי, אשר נהרס ובמקומו בנו מבנה חדש. בעיר שלנו היה בית כנסת ספרדי מרשים מלפני חמש מאות שנה, שם נהגתי להתפלל עם אבי. היו עוד כמאה בתי כנסת, שנהרסו גם הם ובינתיים נבנו במקומם בתים.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחנת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אווקואציה למרכז ברית המועצות):

הייתי בן ארבע כשהתרחש הפוגרום הראשון בעיר. זה קרה בשנת 1941, ב-14/6. נרצחו שלוש עשרה אלף יהודים ביום אחד. בין ההרוגים היו גם מבני משפחתי. אז לקחו את אבי ולא ראיתי אותו למשך עשר שנים. אמי לקחה את אחותי והלכה למכרים גויים ואני נשארת לבד עם סבתי המבוגרת. בבית דיברו גרמנית ובזכות העובדה שהייתי בלונדיני עם עיניים כחולות, יכולתי לשוחח עם החיילים ללא חשש וכך להשיג אוכל עבור סבתא. העיר יאס היא האחרונה לפני הגבול עם רוסיה, ושם היו עוצרות כל הרכבות כדי להחליף את הגלגלים (כדי שיתאימו לרוסיה). בגיל חמש הייתי הולך לתחנת הרכבת כדי להשיג אוכל. שם הייתי רואה את הרכבות של הצבא הגרמני בדרך לרוסיה. ב-21/6/41 הגרמנים תקפו את רוסיה ואז החלו הרכבות לחזור עם המון מתים בתוכן. בנוסף, בעיר היו כמאה אלף חיילים גרמנים שכל הזמן הוציאו להורג יהודים. הכניסו את היהודים לקרונות שהיו מיועדים לבעלי חיים והיו נוסעים איתם על הפסים הלוך וחזור עד שהיו מתים שם מהצפיפות והחנק. לכל זה הייתי עד וראיתי הכל בזמן שהסתובבתי בתחנה. משנת 1941 ועד 1945 הייתה תקופה מאד קשה בעיר. כל הזמן היו רואים הרוגים בעיר, או כאלה שהביאו אותם מרוסיה (וגם כתוצאה מההפצצות של הכוחות האמריקאים). לצבא גויסו המוני חיילים רומנים וכולם, כולל האנשים הכי קרובים (השכנים) תקפו את היהודים ולקחו מהם את רכושם. גם את הרכוש שלנו לקחו. סבתא ואני מצאנו פינה קטנה בצד להישאר בה. לאורך כל הזמן הזה ניסיתי לשמור על סבתא, בזמן שחיפשו אחרי יהודים. את האחים של אמא תפסו ולקחו. האמריקאים הפציצו את העיר ואת תחנת הרכבת וכמעט הרסו את כל העיר. בזמן המהומות וההתפרעויות הסתתרנו (אני, סבתא וילדים נוספים של המשפחה) במרתפי יין. בשנת 1945 בני דודי הצליחו לברוח לאוסטריה והגיעו למשרדי הסוכנות היהודית, שעזרה להעלות אותם לארץ, אבל אני הייתי צעיר מדי.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

אחרי שהרוסים כבשו את רומניה בשנת 1945, אמא שלי ואחותי חזרו הביתה. סבתא הייתה חולה ונפטרה. לא היה מה לאכול. היה רעב כבד מאד עד שנת 1950, כי כל אלה שגידלו את היבול, גויסו למלחמה. המון אנשים מתו מרעב, אבל הג'וינט עזר ליהודים, לכן קיללו את היהודים וצעקו עלינו שניסע לפלשתינה. בגלל שהייתי ממשפחה דתית, נשלחתי לשיבה למשך שלוש שנים, במרחק של אלף ק"מ מהבית. שם קיבלתי הרבה מכות, גם מהמורים וגם מהתלמידים הגדולים יותר, למרות שהייתי תלמיד מצטיין. אחרי כמה שנים הרוסים פירקו את הישיבות. חזרתי הביתה עם פאות ואמי לא זיהתה אותי. היא הסתכלה עליי ושאלה מה אני מחפש פה? עניתי שאני הבן שלה. לפני המלחמה לסבי הייתה מאפייה ולכן היו לו המון מכרים, והם עזרו לנו והביאו לנו אוכל כי הרעב המשך. הייתי כבר בן אחד עשרה והייתי צריך ללכת לבית ספר, אבל בעצם לא למדתי כלום עד הגיל הזה. בכל זאת הוכנסתי ישר לכיתה ו'. היה לי מורה יהודי שעזר לי מאד אחרי הלימודים. הוא עזר לי להשלים פער של שש שנים ובכיתה השביעית – כבר הייתי התלמיד הכי טוב. בכיתה היינו ארבעה יהודים ועוד שלושים גויים. אנחנו, היהודים, הצטיינו בלימודים, לכן לא אהבו אותנו. באותה תקופה לקחו אותי ל"שומר הצעיר". אבא שלי חזר פתאום הביתה, אחרי עשר שנים, בשנת 1952, ואז הגשנו את הבקשה הראשונה לעלות לישראל ונדחינו. הוא חזר מאד חולה והתנגד לקומוניסטים. הוא התחיל לסחור בשוק השחור ונעצר מספר פעמים. בגלל שהאבות של חלק מהתלמידים שלמדו איתי עבדו במשטרה, הם עזרו לשחרר אותו. בסופו של דבר המליצו לנו לעלות לארץ. אני כבר התחלתי ללמוד באוניברסיטה והצלחתי להחזיק שם מעמד במשך שלוש שנים. הייתי חייב להפסיק ללמוד. כבר לא הייתה ברירה כי רצינו לעלות לארץ. כל הזמן דחו אותנו וחיכינו לאישור, שהגיע רק ב-1964. אחת הסיבות לדחייה הייתה בגלל שהדוד שלי היה קומוניסט ולפעמים היו רואים אותי מגיע למפלגה לבקר אותו.

נא ספרי על חייר בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

אחרי שעליתי לארץ עברתי לגור במשך חצי שנה בקיבוץ יגור, כדי ללמוד עברית. בפועל, שימשתי שם כמורה למתמטיקה, מגדל עופות ומאכיל כבשים... למדתי חצי שנה בטכניון ואז המליצו לי להתחיל לעבוד בבית חרושת לפלסטיק של בתי הזיקוק – בתחום הפטרוכימיה. שם תרמתי רבות לשינוי הייצור. באותה תקופה הכרתי את אשתי, זהבה, ועבדתי שעות רבות כדי להרוויח כסף לקראת החתונה. גרתי בחיפה והוריי גרו בנצרת עילית. בשנת 1966 התחתנתי עם זהבה ועברנו לנצרת עילית. בשנת 1967 פרצה מלחמת ששת הימים. לפני המלחמה עשיתי חודש וחצי טירונות שריון (למרות שהייתי בצבא ברומניה) ובזמן המלחמה הייתי מפקד טנק. נכנסנו לירושלים דרך ג'נין ורמאללה וגילינו שהיא כבר נכבשה. שרתתי בצבא ששה חודשים. אשתי המשיכה לקבל את המשכורת ונולד לנו בן-דוד. חזרתי לעבוד בפיתוח בית החרושת שגדל ונעשה חשוב גם מחוץ לגבולות ישראל.

בשנת 1973 פרצה מלחמת יום הכיפורים. בשעה 14:00 הגיעו ולקחו אותי לצבא לרמת הגולן, שם היינו תחת הפגזות. הייתי בצבא ארבעה חודשים. אחרי המלחמה חזרתי למפעל ואז קרה אסון גדול. המפעל נשרף כולו. במשך שלושה חודשים שיפצו את המפעל כדי להתחיל הכל מחדש. המפעל גדל והתחיל למכור תוצרת גם לטורקים.

גם בשנת 1982 גויסתי לצבא והייתי ליד ביירות. אחרי זה השתחררתי מהמילואים. בינתיים נולדו לנו עוד שני בנים, בשנת 1973 – נוריאל, ובשנת 1979 – תומר. לאורך כל שנות התפתחות המפעל עזרתי ותרמתי לפיתוחו, עד שבשנת אלפיים התחלפו הבעלים ויצאתי לפנסיה מוקדמת, בגיל ששים ושתיים. מאז אני מטפל בנכדיי.

ראיון: נגה מאור

רמת ישי, אוגוסט 2013